

Поштарна плаќена у готову.
4 фебруара 1924.

ЦЕНА 3 ДИНАРА

Извлази сваког петнедеоника.

Година II. број 5.

КОМЕДИЈА

Часопис за позориште, музику и филм.

Уредник Никола Трајковић. Власник за Издавачко Удружење „Илустрација“ Иван Зринђ, директор „Илустрованог Листа“.

Г. Станислав Бинички. — G. Stanislav Binički.

Живот и рад Станислава Биничког у слици
и речи

Станислав са својим родитељима, фотографија из 1876 год. — Stanislav sa svojim roditeljima, fotografija iz 1876 god.

Станислав као болничар-ђак у рату 1885 год. — Stanislav kao bolničar-đak u ratu 1885 god.

Мост на Морави, у селу Јасници, под кућом у којој се г. Бинички родио. На мосту напред седи његов отац Стеван, инжињерски поручник.

Певачко друштво „Бранко“ Лесковац, 1895 год. Г. Бинички (✗) и Мирко Поповић (✗✗). — Pevačko društvo „Branko“ Leskovac, 1895 god. G. Binički (✗) i Mirko Popović (✗✗).

Г. Бинички суплент. Фотографија из 1895 1901 год. на одслужену ћачког рока у војсци. — G. Binički suplent. Fotografija iz 1895 1901 god. na odsluženju đačkog roka u vojsci.

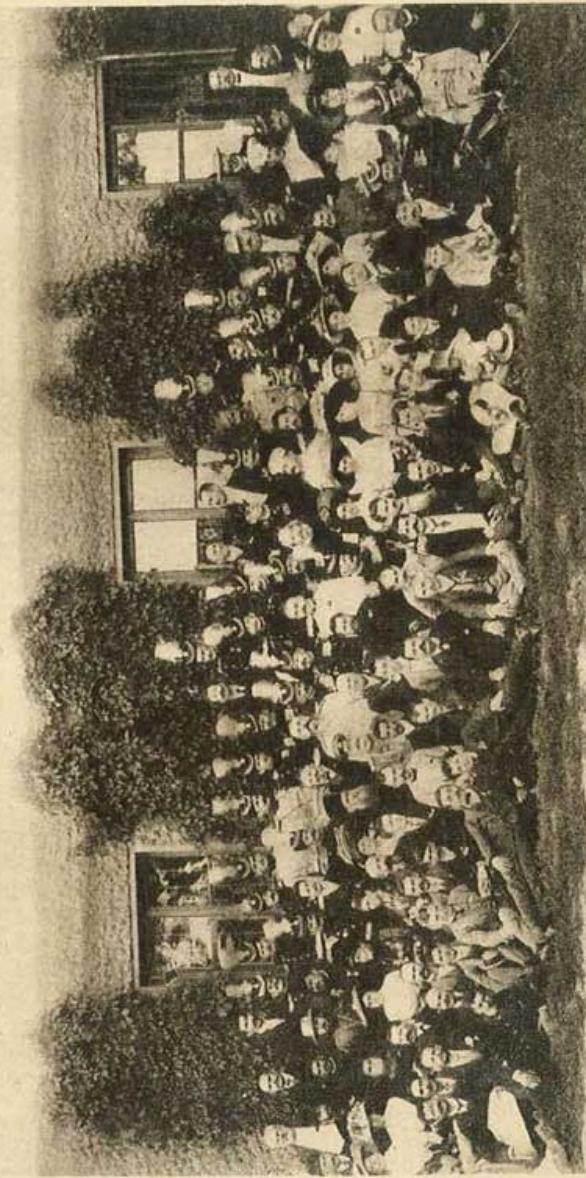

Извођење Бетовенове Девете Симфоније у Београдском Народном Позоришту 1911 год.
— Izvođenje Beethovene Devete Simfonije u beogradskom Narodnom Pozorištu 1911 god.

Једна пријатна успомена Београђана: Освећење заставе „Станковића“ 1910 године.
— Jedna prijatna uspomena Beograđana: Osvećenje zastave „Stankovića“ 1910 god.

„Станковић“ у Одеси 1911 год.

Поред чланова „Станковића“, у групци се могу распознати многи нашик најзначајнијих опладничких и војних лица која су се додељиле
близко истакнути у ратовима за ослобођење. — Поред јанура „Станковића“ и дупре се могу разгледати многи најзначајнији ондашњи
изидно истакнути у ратовима за ослобођење.

На Солунском фронту

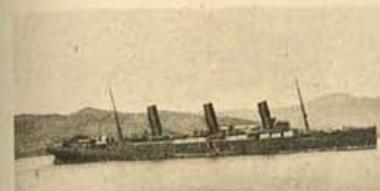
Солун: Музика Краљеве Гарде пред својим станом — Solun: Mužika Kraljeve Garde pred svojim stanom.

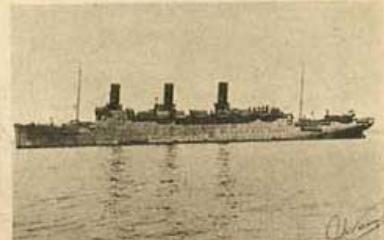
Г. г. Бинички и Рендла у шетњи
око Солуна. — g. g. Binički i
Učionica Kraljeve Garde у борци на Солунском фронту.
Rendla u šetnji oko Soluna. — Učionica Kraljeve Garde u borci na Solunskom frontu.

У Француској

Брод „Бирдигала“ на коме је Гарда допутовала у Француску. При повратку за Солун брод је торпилјан од сумарена и потонуо.
— Brod „Birdigala“ na komе је Garde doputovala u Francusku. Pri povratku za Solun brod je torpiljiran od sumarena i potonuo.

Помоћни крстарица „Lutetia“ којом је Музика Кр. Гарде враћена у Солун. — Pomosna krstarica „Lutetia“ kojom je Muzika Kr. Garde vraćena u Solun.

„Марселеза“
— Поздрав Паризу на париској желез. станици 16 септембра 1916 год.
— „Marseljeza“. — Pozdrav Parizu na pariskoj Želez. stanci 16 septembra 1916 god.

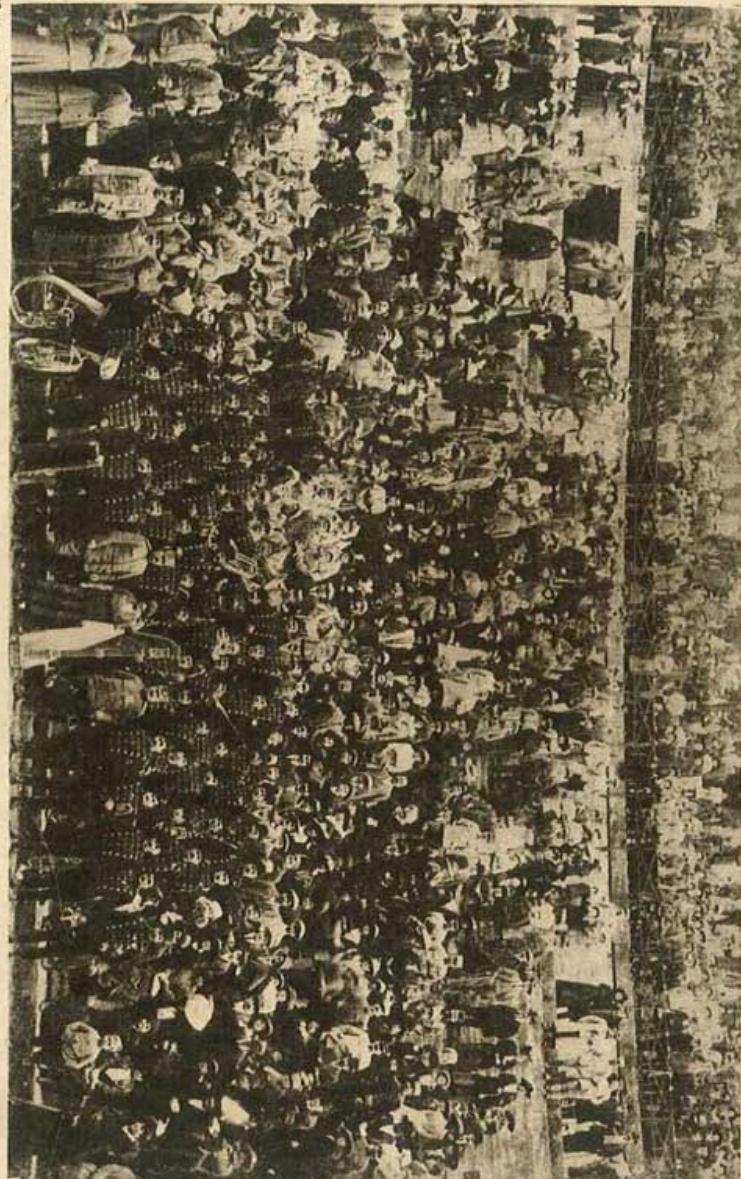
Концерт у Тиљеријама 17 септембра 1916, Музика Краљеве Гарде интонира Марсельезу.
— Koncert u Tiljerijama 17 septembra 1916, Muzika Kraljeve Garde intonira Marseljezu.

Заслуге Биничкога

У слављу Сташе Биничкога „Сотоедија“ узима најживљега и најрадоснијег учешћа. Али мерило којим се мери рад и значај културног шионаира који је радио у нашој сировој средини и борио се са нашим исхрајним и доследним јавашлуком, не може бити сведено на чисто и једно музичке размере, чега се ми строго придржавамо у нашим оценама. Мерило мора бити шананије и осећање. Треба прети у шамеши културни и психолошки простор који нас дели од мучних почетака, треба схваћати љолешни смисао преизлаштва и усилавања првих европских нараштаја. За то, држим да ће се значај Сташе Биничкога моћи боље и поштунје оценити шек у вези са целокупним начином живота, са његовом одбојном пуштином културних претпрема, које су искрсавале и морале искрсаваши у оно доба које је иза нас. Држимо да克ле да ће шек 1. Тихомир Ђорђевић, или човек његове време, видика и српске друштвених анализа, моћи животијаши стварни културни портрет значајног нашеог културног ствараоца. Осећам се неспособним да дочарам ше видике, ше претпреме, ше дискусије, ше лагане усјоне, ше мучне победе, ше неблагодарне борбе.

За то, у име „Сотоедије“, а као њен музички уредник, ошварам стручје господину Браниславу Нушићу. Читаоци ће из ших његових редакта да поштую виште оних личних и социјалних моменаша, који ће поставиши у завршију и коначнију перспективу, насмејану и енергичну прилику нашеог културног првака и шионаира.

Станислав Винавер.

Музика „Радње Гарде на концерту у француском античком позоришту у Оранџе-у, 22. септембра 1916. год. — Музика Краљеве

Конференција г. Бранислава Нушића

О животу и раду Станислава Биничког

композитора и диригента
одржана на Свечаној Академији у сали „Станковића“ 3 фебруара 1924 год.

Отварајући данашњу свечану

Академију, коју приређујемо у част двадесетпетогодишњице уметничкога и културнога рада композитора и диригента Станислава Биничкога, на првом месту ја у име свих присутних представника наших културних, уметничких, хуманих, родољубивих и осталих корпорација — по

здрављак јубилара, исказујући му наше дубоко дивљење на досадањем истрајном и плодном раду круписаном трајним успесима: исказујући му нашу радост што га из крају двадесет и пете године заморнога рада видимо још увек свежа, пуне снаге и орна да настави велико дело напретка и развитка наше музичке уметности, и исказујући му заједничке жеље нас свију и свега нашега народа, да га снага и здравље подрже још за други низ година, како би до дна источио богату ризницу душе своје, како би до посљедне капи испрао богати извор срца свога, те народ свој обогатио новим и трајним уметничким делима а себи обезбедио најчасније место међу оним великим трубденицима, који су народу своме узели углед и обезбедили му место међу великим културним народима.

Рад Станислава Биничког је простран, опсежан и разноврстан, те га прегледати овом приликом могуће је само пратећи све његове покрете из године у годину.

Станислав Бинички рођен је 14/27 јула 1872 године у селу Јасићи, округу Моравском, где му је отац, тада инжињерски поручник, Стеван Бинички, био са службом као командир понтонеријске чете, која је чувала мост на Морави, између Крушевца и Јасића. Основну школу, започету у Београду, он прољежава у Пироту, а завршава је у Нишу, селећи се, као скако официрско и чиновничко дете, готово сваке године из места у место.

Своја прва музичка основна знања добио је Бинички већ у првом разреду гимназије, у Нишу од учитеља музике, пок. Брунети-а, који га је поучавао у свирању на виолину. Кроз нижу реалку у Београду и вишу гимназију у Нишу, он постаје предај ученик тадањих професора музике пок. Јосифа и Божумила Свободе. Осим музике у школи, Бинички и код куће у Нишу, ревносно учи да свира на флауту код наредника нишке војне музике, пок. Павла Гајића и, било да виолини било на флауту, судељује у оркестру на слима ћачних концертима. Тада већ Бинички удељава српске народне песме и игре за два и три инструмента, компонује мање песмице за сола и збор и предњачи у музичи међу својим друговима у нишкој гимназији. Са дозволом директора гимназије он постаје, још као јак петог разреда, редован члан ћачког Приставног Певачког Друштва, које тада оснива и са успехом води професор Јаничије-Јања Поповић. Од тога доба па све до данас, са врло кратким прекидима, служи Бинички службу божијој сваке недеље и празницима најпре као члан збора а ћасије као хоровођа.

По спршеној матури у нишкој гимназији, Бинички долази 1890 год. у Београд у Школу и кроз све четири године свога школовања на Философском Факултету негује лепу музичку вештину, како вокалну тако и инструменталну. Он је за то време наизменце и члан Академског Певачког Друштва „Обилић“ и члан „Београдског Певачког Друштва“. У „Београдском Певачком Друшту“ бирају га у два маха за члана Управног Одбора, а у „Обилићу“, последње године свога

школовања, постаје подпредседник. Осим овога он са друговима оснива на Великој Школи „Академско Музичко Друштво“, са задаћом да негује инструменталну музiku, и бива од другова почастован избором за председника тога друштва.

У то време „Обилићем“ управља Јосиф Маринковић, „Београдским Певачким Друштвом“ пок. Стеван Мокрањац, а „Академским Музичким Друштвом“ пок. Јосиф Свобода.

Ова три велика учитеља од пресудног су значаја за будући правац Биничког, код којега се већ тада зачиње мисао, да напусти даље школовање на Философском Факултету тадаје Велике Школе, али се уједно учи — усавршава и у музичкој вештини, под надзором својих великих учитеља, и утицај ових честитих раденика — музичара, даје младом Биничком солидну музичку основу за даље развиће и рад.

21 септембра 1894. г., по спршеној Великој Школи, Бинички бива постављен за председника лесковачке гимназије, на коме положај остаје нешто јаче од годину дана. Одмах по доласку у Лесковац почње Бинички најенергичније да ради на музичком развоју ове мале, културне европе. У гимназији, поред својих редовних предавања, прима све часове музике и певања, учи децу свирању на виолину, флаути и цевачу и већ о Св. Сави његов мали ћачки хор одговара на јектенија прilikom сећања колача и концептира са неколико песама.

У вароши обнайља певачко друштво „Брањко“ и са његовим председником, суплером гимназије, г. Мирком Поповићем на челу, неуморно радићи сваког даневно до неко доба ноћи, доводи ово друштво до завидне висине, притељујући успешне концерте у Лесковцу и околним местима. Из овога доба датира Биничкова „Збирка песама из околине Лесковца“ за мешовити збор, коју је он доценије нешто поправио и дотерао.

У јесен 1895 год. шаље Бинички Министарству Просвете на једногодишње одсуство, у Минхен на Музичку Академију, ради школовања.

Као редован јак Минхенске Музичке Академије добија Бинички за наставника чуvenог и строгог контрапунктисту професора Јозефа Рајнбергера и под његовим непосредним надзором и вођењем остаје на Академији пуне четири године (једну годину као предавач лесковачке гимназије на одсуство и три године као стипендант Министарства Војног), — и по свршеним студијама, апсолвира Минхен-

ску Музичку Академију, положивши државни-дипломски испит.

Осик свога главног предмета (контрапункта и науке о композицијама), Бинички студира на Академији и соло певање, и то не да буде сам певач од професије, већ да друге уме поучити у томе пракси и да као диригент у опери са разуvezавањем може управљати послом, којега би се латио.

Сајом талентом и вредној одликује се Бинички за све време школовања. На крају треће године школовања (1898) појављује се он у великој концертној дворани „Одеон“ на више концерата као диригент и као певач-солиста, а на крају четврте године школовања, — 8. јуна 1899 год., први пут се пева, у истој дворани, његова композиција: „Шумска песма“ за мешовити збор, којим он сам диригије. Минхенска критика изражава се тада врло похвално о младом српском композитору и диригенту Биничком, а Дирекција Минхенске Музичке Академије, после положеног дипломског испита, јавља похвалницом.

У Минхену се Бинички и жени својом колегиницом, г-ђом Мирославом-Фридом Бланк, која је такође саршила Минхенску Музичку Академију. Она постаје искрени и неуморни помагач своме супругу на полу рада и развијка лепе музичке уметности у нас.

Другог августа 1899 год. постављен је Бинички за војног капелника друге класе и референта за војну музику при Министарству Војног.

Од тога датума, може се слободно рећи, настаје једна нова епоха у музичком животу наше престонице.

Чим је прихвојио дужност у Министарству Војног, Бинички оснива, благодарећи јединствености тадаје Министра Војног, јединоличнији пуковник, пок. Драг. Вучковића, — први велики симфонијски оркестар у Београду, под именом „Београдски Војни Оркестар“, са којим неуморно ради све до 1903 год., када је овај оркестар, услед тадањих политичких прилика, укинут. Али Бинички успева да одмах почетком 1904 год. осније велику Музичку Краљеве Гарде, која и данас постоји, али с почетка само као војну музику са инструментима за дуваша. Из овога доба датира Биничкова прва композиција за војну музику, његов познати и омиљени Марш Краљеве Гарде (1904 год.). Доцније, мало по мало, уводи Бинички у Музичку Краљеву Гарду и инструменте са струнама и полова ожива-

љује своју вечиту идеју: да престоница мора имати свој Велики Симфонијски Оркестар. Тиме Бинички оснива при Музике Краљеве Гарде Прву Београдску Филхармонију, полазећи са гледићата, да кад се не може та замисао да оствари у грађанству, као што је то свуда у страном свету, онда искре је војска оствари Овим Оркестром Краљеве Гарде управљајући врло успјено у уметничком смислу од његовог постапка па чак и за време свих минулих ратова и стиче, како себи, тако и своме оркестру, знатно име, не само у нашој средини, већ и на страни — код наших савезника.

Оркестром Музике Краљеве Гарде управљајући је Бинички све до половине 1920. год., када све своје знање, уметност и искуство стављају потпуно у службу развијате музичке уметности у Народном Позоришту, у коме је и дотле као војни капелник, од почетка своје уметничке каријере, свесрдно радио. 22. јуна 1920. год. он прелази из војске, где је материјално много боље обезбеђен био, у просветну струку и постаје први директор Српске Опere у Београду.

Његов капелнички рад

Свој први велики уметнички концерт приредио је Бинички са својим Београдским Војним Оркестром концетом 1899. г. код Коларца са великим успехом. На овоме концерту изведена је први пут Биничкова увертира »Из мага завичаја«, писана за велики оркестар у класичној форми сонате, са две теме од познатих српских мелодија — »Четворка« и »А што си се Јано«... Београдска публика била је жељна лепе и здраве музике и Биничкови чуvenи концерти, који су се низали један за другим, готово свакога петка, били су увек препуни најотменије београдске публике. Бинички је давао двојаке врсте концерата: уметничке (симфонијске), са чисто уметничким програмом; и народне (популарне), са музиком лакшега стила. Сваки трећи-четврти концерт био је обично уметнички, а остали народни. На свирском тешину она болне и рањене

својим уметничким концертима поклањају је Бинички нарочиту пажњу класицима и Београд је имао прилике да на тим концертима чује готово сва већа и чувенија дела старих мајстора.

Са овим својим оркестром приређивао је Бинички веома много концерата, највећим делом у корист хуманих друштава не само у Београду, него и ван овога. Он путује о Св. Сави 1906. г. у Скопље и суделује на тамошњој прослави првог српског просветитеља; доцније 1907. г. приређује концерт у Новом Саду, 1908. г. у Земуну, 1911. г. у Одеси, 1914. г., пред сам рат у Сombору и т. д.

После прелаза преко Албаније и губитка целокупне — скуподене и са муком прибрane музичке архиве, као и свих инструмената, Бинички не губи кураж ни енергију и, стигавши на Крф, обнавља и допуњује своју музику, те се већ после кратког времена јавља са једним великим уметничким концертом у Крфском Позоришту.

У Солуну, од 1916. г. па до краја рата, Оркестар Краљеве Гарде чини част и српској војсци и српској уметности. Он задивљава и побеђује где год се појави. Ниједна већа свечаност, нити ја какав озбиљнији концерт у Солуну, није могао ни да се замисли без суделовања Оркестра Краљеве Гарде. Осим приређивања самосталних концерата или суделовања на хуманим концертима и забавама, које су други приређивали, Музика Краљеве Гарде концертари врло често, по нароčитом наређењу надлежних стаreshina, по свима болницама нашим и наших савезника, — у Солуну и околини. Својом лепом свирком тешину она болне и рањене

и прекрађује им дugo време лемални поход, о коме очевидци жаља, — разноноћавајући их. Дешавало се врло често да је тада говоре. Ови концерти допринели Музика Краљеве Гарде за једну су много да се у очима наших недељу дана имала по чет, па и савезника наш народ представи шест таквих концерата, — без не само као јуначан, већ и као високо културан народ.

Хоровођа

Као хоровођа певачких друштава Бинички је радио неко извесно време заједно са Мокрањцем у »Београдском Певачком Друштву«, затим у Академском Певачком Друштву »Обилић« (1902.—1906.), у Типографском Певачком Друштву »Јакшић« и најзад у Певачкој Дружини »Станковић«, којој стоји на челу већ пуних десет година, где и данас, као почасни хоровођа, управља друштвским збором на свима већим и свечанијим продукцијама.

Од године 1908. па све до балканског рата Бинички је предавао у Војној Академији музику и певање, учећи младе војне пите, томе нашим патриотским и јуначким песмама, упознавајући их истовремено са основима музичке теорије као и са кратким прегледом историје музике.

Стојећи на челу једног великог мешовитог збора — Певачке Друштине »Станковић«, — Бинички је

са разумевањем искористио овај свој положај и, удруживши ова два тела, приређивао у Београду величанствене концерте, на којима је изводио највећа и најчувенија један велики концерт-турне, којом дела старијих и нових мајстора. Са приликом он посећује велике француске градове: Лион, Бордо, Тулузу, Монтобан, Оранж, Марселе, Тулон и Ницу, где свуда успесима.

Први већи концерт те врсте са огромним успесима. Цео овај било је извођење ораторијума: турне кроз Француску трајао је Седам речи Христових, од Хајдна, месец дана и био је прави три-

дело изведено први пут 12. де-
цембра 1907. г. у дворани коднички са Певачком Друштвом
»Коларца«. За овим приређиванији су следећи концерти већега обима:

»Стварање Света« — ораторијум од Хајдна — 7. априла 1908. г. у Народном Позоришту;

»Оперско вече«, 10. новембра 1909. г. у Народном Позоришту; а као тријумф свега дотле изве-
деног:

»Девета Бетовенова Симфонија« за соло, збор и оркестар, изведена први пут 5. априла 1910. г. у Народном Позоришту.

У извођењу овога концерта суделовао је, тако рећи, цео Београд. Збор је бројао преко 200 певача и певачица, а оркестар око 100 свирача. Извођење ове по-следње Бетовенове Симфоније забележено је као важан догађај у развијку и напредак музичке културе код нас.

Године 1910. Певачка Дружина »Станковић« освећује своју прву заставу подарену од свога по-часног председника г. Живојина Симића, и том приликом, под управом Ст. Биничког приређује, у лепо удељеној и украсеној Ташмајданској пећини, величанствен концерт са певачком утакмицом, на којој судељује преко 40 српских певачких друштава, са ове и са оне стране Дунава и Саве. Године 1911. путује Бинички са Певачком Друштином »Станковић« и Оркестром Краљеве Гарде у Одесу, где је тада била изложба, и приређује тамо неколико врло успешних концерата.

Концем 1911. г. приређује Бинички са Певачком Друштином »Станковић« и својим Оркестром велики Божићни Ораторијум (за соло, збор и оркестар) од Сен-Санс-а.

У пролеће 1912. г. изводи Бинички са Певачком Друштином »Станковић« и својим Оркестром први пут велики ораторијум »Васкрсење« од младог композитора г. Стевана Христића и представља тада београдској публици први пут свога новог, младог колегу као композитора.

О Духовима 1914. г., пред сам светски рат, иде Бинички са Певачком Друштином »Станковић« и својим Оркестром Краљеве Гарде (разуме се у цивилу) у Сомбор на Први Певачки Слет српских певачких друштава.

Са Певачком Друштином »Станковић«, као и раније са »Обилићем«, приређује Бинички осим побројаних концерата већега стила, још безброј концерата а la capella, у Београду, Земуну, Панчеву, Вршцу, Кикинди, Сомбору, Новом Саду, Тителу, Нишу, Скопљу, Солуну и т. д., вршени на тај начин осим културне и националну пропаганду.

Овако обилатом, вредном и пуном појртвовања, неуморном раду Биничковом има да благодари Певачка Дружина »Станковић« што је данас уврштена у ред наших највиђенијих певачких друштава и што данас има, једино она од свих певачких друштава у Србији, свој властити дом, у коме је смештена и певачка дружина и њена Музичка Школа.

На свима овим великим концертима г. Мирослава Бинички била је увек вредни и одани помагач своме супругу у овом тешком и заморном послу. Тада у Београду није било опере, ми тада нисмо имали певача и певачица — солиста од професије. За мушке соло партије могло се још и наћи аматера, који су могли да послуже

са успехом у извођењу ових дела позиција нашег великог и неумрлог Стевана Мокрањца.

Маја месеца прошле, 1923. г. прави Бинички са Певачком Друштином »Станковић« један велики концерт-турне кроз Хрватску и Словеначку посетивши Загреб, Карловац, Љубљану, Цеље и Марибор, где са Певачком Друштином »Станковић« враћа посету тамошњим братским друштвима, које су после ујединења посетиле наш Београд, — и тиме ради врло искрено и свесрдно на што бољем узајамном упознавању, братимљењу и зближењу нашега троименога народа. Од колике је неопењиве користи овај пут и начин културно-националног рада Биничковог, нека цене они, којима истински лежи на срцу љубав и слога наших политички завађених племена.

Новембра месеца прошле (1923) године креје Бинички са својом Певачком Друштином »Станковић« на турне кроз братску нам Чехословачку и, посетивши Праг, Пилзен, Пардубице, Краљеви Храдец, Оломоуц, Брио и Братиславу, жање успехе и похвале на сваком кораку. — Чешка стручна критика нема довољно речи да се нахвали лепог извођења наших дивних песама. Све чешке новине једногласно доносе најповољнији суд о уметничком певању и извођењу Певачке Дружине »Станковић« стављајући је у ред својих првих и најистакнутијих певачких друштава.

Његове веће композиције

У Народном Позоришту Бинички се појавио први пут 1899. г. на прослави педесетогодишњице смрти Јоакима Вујића, којом приликом диригује нарочито за то

Аутограф Станислава Биничког

Мелодрама

Дубка коти....
(*Музыка Гарбад - Биничког*)

Andante sostenuto

Poco più vivo

вече спремљену композицију за скромно, без икакве помоћи са мешовити збор: Химна Јоакиму стране, без соло и кор-репетитора, са својим Оркестром Краљеве Гарде и, што је најглавније, са нашим домаћим певачким снагама, Бинички спрема прву оперу: Вердијевог »Трубадура«, и — покушај успеха сјајно.

Од Биничкових већих композиција, које су се изводиле у нашем Народном Позоришту, истичу се:

Музика за Нушићеву бајку у пет чинова »Љиљан и оморика« (1900 г.);

Мелодрамска музика за спев Вој. Илића »Периклова смрт« (1901 г.);

Опера »На уранку« (1903 г.);

Увертира и симфонијски интермеци за »Еквиноциј« (1903 г. речи од Ове Војновића);

Мелодрамска музика за спев Вој. Илића »Последњи гост« (1906 г.);

Музика за Нушићеву комедију: »Пут око Света« (1908 г.);

Музика за »Тиљо« (1922 г. по Јенку);

Музика за Нушићев комад »Наход« (1923 г.);

Оснивање београдске опере

У нашем Народном Позоришту и раније се јављала у неколико махова идеја да се организује опера. Сви покушаји били су, како када, са више или мање позоришним делима. Вокална музика у Позоришту била је све покушаји. Бивало је сезона, када дотле у рукама странаца, који је у нашем Народном Позоришту наш језик нису довољно познавана и оперета, која се врло брзо и врло опасно била развила разуме се, на преводе и изговор тако да је у један мах претила речи на позорници нису никакву да угуши и убије потпуно драму. Бинички је био

Сви ти покушаји са давањем први који је, са потпуним разумевањем стручњака, критиковаша, преправљао или одбацивао нака-

Године 1912 Бинички чини радно преведене стихове, рађене један нов покушај да се у нашем од људи, који ни појма нису Позоришту понова оснује једна имали о правилним акцентима озбиљна опера. С почетка врло нашег лепог језика при певању.

Бинички је у томе погледу добио шавши у ред Опера европских веома много оданих и искрених престоница.

Свраћање прве генерације стручних музичара

Срба — професионалних музичара, — диригентата и композитора, у време почетка музичког рада Биничковог, било је у Србији врло мало и то једва један мали број у грађанству док у војсци ни једног. Требало је створити музички нараштај, јер се музичка уметност почела код нас нагло развијати, а раденика је било толико мало, да су се морали са стране доводити, — мањом из братске нам Чешке земље.

Као референт војне музике Бинички шаље почетком 1900 год. пет питомаца у Праг на школовање, од којих су данас још у војним музикама запослени као војни капелници: г. Милан Бузин и г. Никола Стефановић, а остали, који су још живи, запослени су у оркестрима позоришним и другим као одлични музичари-свирачи. Бинички шаље на страну, на конзерваторијум, као питомце Министарства Војног: Антонија Ђорђевића-Вовеса (који је умро за време српско-турског рата у Брању као војни капелник), затим г. Петра Ивановића, сада војног начелника у Новом Саду; прима за питомца Министарства Војног ученика Бечког Конзерваторијума г. Марка Радосављевића, сада војног капелника на Сушаку, и уопште потпомаже делом и саветом сваког младог, талентованог почетника, устаоца и раденика, ободравајући га и помажући искрено и свесрдно да истраје на трновитом путу којим оживи и данас стане високо, у је пошао.

Београдској Опери ударио је Бинички, као њен оснивалац, солидан темелј и она се развијала и напредовала, свесрдно потпомогнута од управника Народног Позоришта г. Милана Гrola, све до рата 1914 год., — да после завршенога рата понова оживи и данас стане високо, у-

рад у Музичким Школама родицом, растрзан на разне стране Бинички је један од оснивалаца својим послом, увек запослен и Прве Српске Музичке Школе у вечно у борби за осигурање материјалне стране живота, Бинички, на жалост, ретко доспева до Београду, коју је отворило »Београдско Певачко Друштво« 1899 год. Осниваоци ове школе: пок. Стеван Мокрањац, г. Цветко Манојловић, сада директор Музичке Школе у Суботици, и Бинички, били су у исто време и први наставници ове школе.

Прешавши са радом и уметничким делањем потпуно у Певачку Дружину »Станковић«, Бинички оснива у нарочито подигнутом певачком дому 1911 год. и другу музичку школу у Београду под именом: »Музичка Школа Станковић«.

Војну музичку школу, у којој би се спремали млади дечаци за војне музичаре, покушавао је Бинички у неколико мањова да створи, али услед тадањих неповољних, ратних прилика, није успеао са својим предлозима код меродавних фактора. Ова војна музичка школа ипак је данас створена, она постоји у Вршцу, као остварена идеја Биничкова. Њу је отворио следбеник и службени наследник Биничков, да нашти референт за војне музике, виши капелник г. Драг. Фр. Покорни.

Композитор црквених и световних песама

Колико је год Бинички као продуктивни музичар силно радио, стварао и веома много дао за време свога уметничког делања, као продуктивни музичар — као композитор, — Бинички композитор и зато се његове није дао квалитетивно онолико, песме тако много и тако радо колико је могао и требао да певају. Као и сви наши уметници, Бинички данас слави двадесет мало награђен, а оптерећен по-

и пет година свога свестранога

родицом, растрзан на разне стране својим послом, увек запослен и вечно у борби за осигурање материјалне стране живота, Бинички, на жалост, ретко доспева до Бинички, на жалост, ретко доспева до мало слободна времена да седне. Од духовних композиција Бинички је израдио своју оригиналну Литургију (Јована Златоустога), која се и данас пева у Вознесенској цркви; даље је компоновао Опело, Венчаницу, Благодарење, разне Тропаре и друге мање црквене песме.

Од световних песама за збор нарочито се истичу његових шест »Сељанчица« — (три за мушки, а три за мешовити збор, — речи од Милорада Петровића), које су веома често на програмима наших певачких друштава, као што су на пример његова »Дивна ноћи«, »Чујеш душо« (Три девојке) и »Чини не чини«.

Од соло песама истичу се

Биничкова »Гривна« (Шантин)

»Зејнаби« (»Да су мени очи твоје«

Јов. Илић), »По пољу је киша

пала« (Змај), »Под Јоргованом«

(Шантин) и »Мијатовке« (седам

народних песама израђених по

певању г. Мијата Мијатовића).

И ако мало по броју, оно што је Бинички дао — наше је. Он је од оних наших музичара-композитора, који су ушли у душу наше народне песме, певају је и сами, воле је, уживају у њој и севдишу кроз песму целога свога живота. Биничкове песме одликују се чисто народним колоритом. Бинички пише онако како наш народ пева, он је прави народни композитор и зато се његове песме тако много и тако радо певају.

Бинички данас слави двадесет

опсежнога, плоднога и неумор- нашега народа. Наше »хвала-
вога рада, који је овим прегледом које би му овом приликом рекли,
једва површно обележен. Та слава недовољно је одужење дуга ње-
није више његова слава, то је говоме раду; наша »слава« којим
наша слава, јер све што је имао, би га овом приликом поздравили,
све што је могао дати и време и недовољан је израз захвалности
здравље и живце и осећаје, Би- његовим заслугама. Па ипак, ми
нички је дао нама, приложио је смо немоћни другаче му се оду-
културноме развитку и папретку жити до поздравом:
свога народа; у жео је у оне те- Хвала ти и слава ти!
мље на којима ћемо зидати углед

Уредништво „Сотоеди“ преселило се у Позоришну улицу бр. 28а.
Телефони 33-44 и 14-42. Уредник прима сваког радног дана од 3 до 4
часа поподне.

Писма, рукописе и слике слати на адресу: Н. Трајковић, Скоп-
љанска 18, Београд.

Преплату и све што се тиче администрације слати на адресу:
Администрацији „Сотоеди“, Београд, Космајска 22.; Телефон 17-51.
Тромесечна преплата износи Дин, 35.—

Препоручује

своје

у Сремској ул. б

увек богато

25%

јефтиније стовариште

сваковрсне галант-е-

ријске робе, по нај-

јефтинијим ценама.

Станислав Бинички, као хоровођа Лесковачке Певачке Дружине »Бранко«

Млада лесковачка дружина, али смо и осећали да ћемо га зановољена 1889 године иниција- морати изгубити. Његовом тален- тивом младих Лесковчана, имала ту требало је ширих видика, поље је воље и одушевљења, али је његова права рада није могло остату ту међу нама. Он оде у Минхен на конзерваторијум, ис- дошао је у Лесковац за преда- вача један младић који је брзо

освојио све својом веселом и ве- дром душом. Дружина »Бранко« примила га је раширених руку. Његова неиспрна љубав ка песми, његов живи темпераменат, његова организаторска снага и поврх свега његова способност да развије и најскривеније вред- ности код својих младих и неуких певача, и разбуди веру у успех — поверили су дружину врло брзо — плодни и тако свестран рад. Не знам да ли овим успоменама не одајем тајну коју је симпатични Стаса можда хтео да скрије сла- већи двадесетпетогодишњицу сво- га рада, или што несумњиво знам да је, да оне дане и оно време Стаса није заборавио, као што га и сам не могу никад забора- вити.

Мирко М. Поповић.

Програм

прославе двадесетпетогодишњице Станислава Биничког

ПРВИ ДАН

НЕДЕЉА 3. ФЕБРУАРА

1. У 10 часова пре подне у Вознесенској цркви свечана литургија са благодарењем. Говори протојереј г. Никола Три- фуновић.

На литургији и благодарењу пева мешовити хор Певачке Дружине „Станковић“ композиције г. Биничкога.

2. У 4 часа пре подне у дворани Дружине „Станковић“:

СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА

ДРУГИ ДАН

ПОНЕДЕЉАК 4. ФЕБРУАРА

СВЕЧАНА ПРЕДСТАВА

НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА

У новој згради Почетак у 8 часова

ТРЕЋИ ДАН

УТОРАК 5. ФЕБРУАРА

У Сали „Мањежа“ Почетак у 8 часова.

ВЕЛИКИ КОНЦЕРАТ

Удружених Београдских Певачких Друштава, Музике Краљеве Гарде, солиста Београдске опере и прија- тела Слава Савића.

НОВО РЕНОВИРАНО; СВАКИХ ОСАМ ДАНА НОВИТЕТИ.

КАМФОР КРЕМ

КРАЉИЦА МАРИЈА
ЗА ЧИСТЉЕЊЕ И УЛЕГШАВАЊЕ ЛИЦА
ЧУВЕН СА СВОЈИХ СЈАЈНИХ ОСОВИНА; ОДЛИКОВАН ЈЕ ВИСОКИМ
ИМЕНОМ Њ. В. КРАЉИЦЕ С. Х. С.
.. МАРИЈЕ ..

Израђује Косметички Лабораторијум
Н. РАНИСАВЉЕВИЋ
Краљ. Дворског Дамен Фризера.
БЕОГРАД, КРАЉА МИЛАНА ул. 14
Мезанин Тел. 25-26
ДОВИЛА СЕ СВУДА, 1 ТЕГЛА 50 ДИН.
Генерални заступник:
А. МАРКОВИЋ Београд, Риге од
фере, 5 Тел. 20-71 Тел. 20-71
ДАЈУ СЕ И ПОДЗАСТУПНИШТВА

Христић и Бижић
Највеће стовариште обуће
Кн. Михајловић

МИЛАН Т. СПЕДАНОВИЋ

Србска и царовничарска радиња
Михајловића ул. бр. 10

ШАШАРОМ БРИЛАНТОМ
ЗЛАТО СРЕБРО САТОВИ
ПЛАТИНА

Чиновници и Сиротињо!!

Да бих дао могућност чиновницима и сиротињи, — који понајвише трпо новчану кризу — да и њима светли електрика и да их не трује гас, решо сам да свакоме уводим електричне инсталације на отплату у три рата.

За потребна обавештења обратити се Електро-Техничкој радњи

Јована М. Симића

Макензијева бр. 5, Славија. Тел. 18-76

КУПУЈТЕ „НАРОДНА ИЗДАЊА“ МУЗИКАЛИЈА

јер су најбоља, најефтинија и најсавременија

ЈОВ. Фрајт,
Кр. Александрова 49

ЧАРАПУ

мушку, женску и дечију купујте само у

ДЕПО ЧАРАПА

БРАЋЕ РОМАНО — Кнег. Љубице 14

Роба првокласна, цене без конкуренције

Позоришне новости

Већ се у велико врше припреме за гостовање београдске драмске позоришне трупе у Загребу, и загребачке драмске трупе у Београду. Прво ће гостовати загребачка трупа у Београду, и то већ средином фебруара.

Тако ће прва представа загребачке трупе бити у Београду на 14 фебруара. Даће се недавно инсценирана Гундулићева »Дубравка«. Затим 15 фебруара, Крлекин »Вучјак«; па 17 фебруара Косоров »Пожар на страсти«.

Репертоар београдске трупе у Загребу још није утврђен, али ће у сваком случају бити врло интересантан.

Г-ђица Деса Дугалић, грациона чланица београдског позоришта, продужила је на захтев тамошње розоришне управе своје гостовање у загребачком казалишту до краја месеца фебруара.

Г-ђица Д. Дугалић играла је на загребачкој позорници Њу у »Промашеним животима« и Госпођију Малишевску у истоименом комаду. Сада спрема улогу Стеле у »Величјном рогоњику« комедији од Кромленка познатог белгијског писца, која ће сада први пут дати у Загребу.

Г-ђа Дугалић постигла је редак и одушевљени успех за време свог кратког гостовања, и загребачка критика врло се похвално изразила о њеној уметничкој игри.

Успех »Скампола« још траје... Пошто је за врло кратко време Никодемијава комедија дата на београдској позорници више од десет пута пред увек пуном кућом, наши глумци који играју у »Скамполу«, гостовали су последњих дана са увек истим успехом у Земуну и Новом Саду.

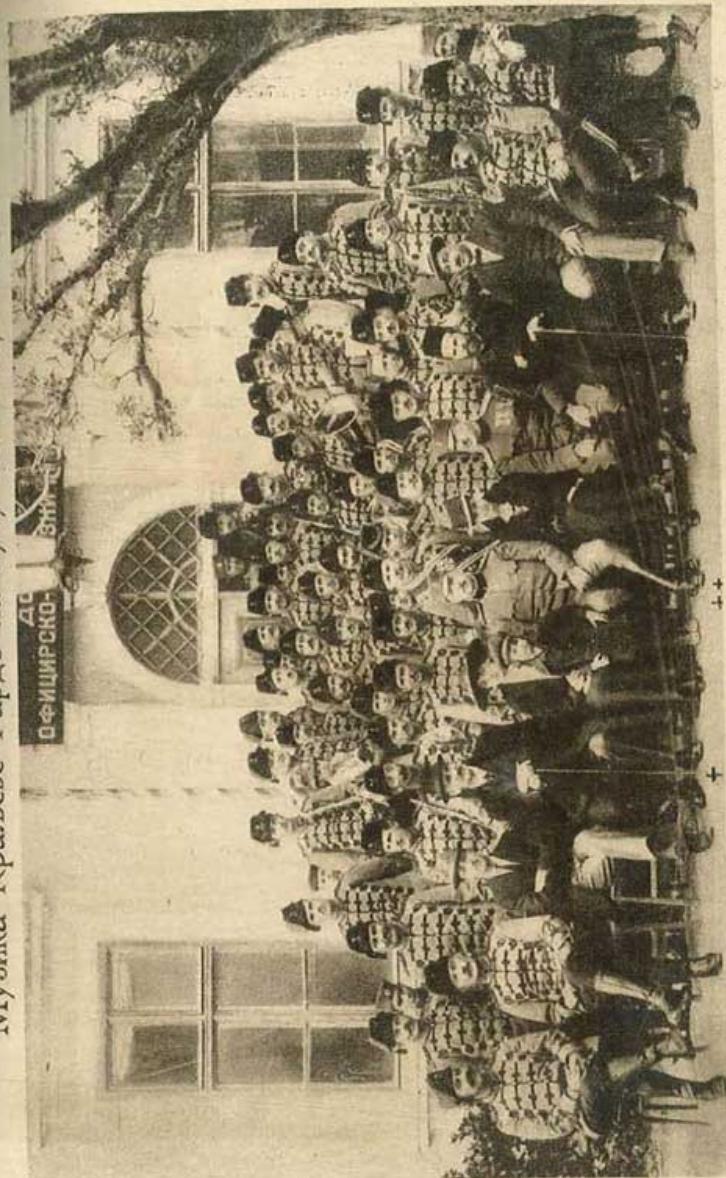
Г-ђица Бобићева, наша успела Скамполо, позвата је сада да го-де у сваком случају стује у Сарајеву и Сплиту.

Месни Одбор Удружења Глумаца С. Х. С. приређује 9 фебруара у просторијама »Касине« свој годишњи бал »Зимска ноћ у цвећу« у корист фонда за Глумачки Дом.

Чине се у велико припреме да овај бал испадне што боље. Сва ће сала бити у зимском зеленилу и биће више павиљона покривених снегом. Осветљаваће се игром рефлектора разних боја. У сали на првом спрату биће Bar-dansant само за модерне игре. Сви су изгледи да ће и ове године овај бал бити најлепши и најотменији у сезони.

„Comoedia“ се може добити у свима књижарама и код свих продајаца новина. Поједини број 3 динара.

Музика Краљеве Гарде на путу по нашој отаџбини

После концерта Музике Краљеве Гарде у Мостару 1919 год. (X) посник Алекса Шентик (XX) г. Ст. Банички.

Полазак Музике Краљеве Гарде из Београда на пут кроз Југославију, по жељи Н. В. Престолонаследника Александра. Одлазак из београдског пристаништа. — Polazak Muzike Kraljeve Garde iz Beograda na put kroz Jugoslaviju, po zelji Nj. V. Prestolonaslednika Aleksandra. Odlezak iz beogradskog pristaništa.

За време концерта Музике Краљеве Гарде на Зринјевцу у Загребу, априла 1919. г. — Za vreme koncerta Muzike Kraljeva Garde na Zrinjevcu u Zagrebu, aprila 1919. g.

Послесршеног концерта Музике Кр. Гарде, пред двораном Хрватских Сокола — Беловар 30 маја 1919 год. — Posle svršenog koncerta Muzike Kr. Garde, pred dvoranom Hrvatskih Sokola — Belovar 30. maja 1919 god.

Сарајевски грађани при испраћају Музике Кр. Гарде 25 маја 1919 год. — Sarajevski građani pri ispraćaju Muzike Kr. Garde 25. maja 1919 god.

Кроз древне дубровачке улице... — Kroz drevne dubrovačke ulice...

Становништво Солина одушевљено дочекује Кр. Гарду месеца маја 1919 год. — Stanovništvo Solina odusjevljeno dočekuje Kr. Gardu meseca maja 1919 god.

ОГЛАШУЈ У „СОМОЕДИ“.

Дочек у Сплиту Музике Кр. Гарде. — Doček u Splitu Muzike Kr. Garde.

Одушевљено грађанство Сплита и живописни Алкари испраћају Музику Кр. Гарде. — Odusjevljeno građanstvo Splita i Živopisni Alkari Ispraćaju Muziku Kr. Garde.

Sve rukopise i slike za list treba slati glavnom uredniku
Nikoli Trajkoviću, Beograd, Skopljanska ulica 18.

Музика Кр. Гарде међу одушевљеним становништвом града Сиња (Далмација). — Muzika Kr. Garde među odushevljenim stanovništvom grada Sinja (Dalmacija).

Одушељено становништво малога места Макарске, на свом пристаништу дочекује брод са Музиком Кр. Гарде, који је у проласку тренутно застао недалеко од обале. Снимак ништу дођеши ће брод са Muzikom Kr. Garde, koji je u prolasku trenutno zastao nedaleko od obale. Snimak uhvaćen sa broda.

„Станковић“ у Прагу 1923 год.

„Станковић“ у Прагу. У средини су г. г. Бинички и Нушић. — „Stanković“ u Pragu. U sredini su g. g. Blinički i Nušić.

У дворишту Манежа

Позоришни оркестар за време одмора у дворишту Манежа. Г. Бинички (×). — Pozorišni orkestar za vreme odmora u dvorištu Maneža. G. Blinički (×).

Три савезничка капелника

Српски (г. Бинички), француски (г. В. Dalay) и белгијски (г. L. Walpot) капелник Музико Гарде, пред почетак заједничког концерта у сали „Трокадеро“, у Паризу, 24. септембра 1916 године.

Одговорни уредник Драган Алексић, Кошмајска 22 — Владник за Издавачко Удружење „Илустрација“ Иван Зринић, директор „Илустрованог Листа“. — Тифдрук и офсет штампа Графичког Завода „Макарије“ А. Д. Београд—Земун.